

بررسی آیین نامه‌ی استانداردهای ساختمان و معماری محاکم در استرالیا

ویژگی‌های دادگاه استاندارد

اگر چه ممکن است در نگاه اول کمی سطحی نگرانه به نظر برسد اما محیط پیرامونی و امکانات موجود در دادگاه‌ها تأثیر مستقیمی بر کیفیت رسیدگی به پرونده‌ها دارد. به عنوان مثال، راحت نبودن محل نشستن، دور بودن از تریبون دادگاه و در نتیجه نشنیدن کامل موضوع رسیدگی و یا نامطلوب بودن هوای دادگاه به سبب نامناسب بودن سیستم سرمایش و گرمایش یا حتی نامرتب بودن فضای بیرون دادگاه ممکن است منجر به اتخاذ تصمیمات نادرست از جانب دادگاه شود. رفع چنین مشکلاتی بر عهده‌ی دادگستری‌ها می‌باشد و برطرف نشدن آن‌ها از جانب نظام قضایی می‌تواند بر اعتماد عمومی به دستگاه قضایی تأثیر نامطلوبی داشته باشد. بدین منظور وزارت دادگستری دولت استرالیا در سال ۲۰۱۰ با تصویب یک آیین نامه، استانداردهایی را برای ساخت دادگاه‌ها تعیین و رعایت این استانداردها را در ساخت مجتمع‌های قضایی اجباری اعلام نمود. در ادامه به طور خلاصه به برخی از این استانداردها در خصوص فضای عمومی ساختمان دادگاه‌ها پرداخته می‌شود.

که ورودی هر یک از این قسمت‌ها (دادگاه/ ایستگاه پلیس/ دفاتر خدمات قضایی عمومی) در چنین مجتمع‌های قضایی از یک خیابان جداگانه باشد. ورودی پارکینگ برای هر یک از بخش‌های گفته شده باید جدا بوده و هیچ گونه دسترسی مشترکی میان آنها وجود نداشته باشد. ایجاد یک درب خروج اضطراری برای پلیس مجاز می‌باشد تا در شرایطی که به هر علتی خروجی پارکینگ پلیس مسدود شده باشد پلیس بتواند از آن استفاده نماید اما در شرایط عادی درب مذکور بایستی همواره قفل باشد. چنانچه بالاجبار ورودی همی بخش‌های مجتمع قضایی از یک خیابان باشد، رعایت موارد زیر الزامی خواهد بود:

الف) ورودی دادگاه، ایستگاه پلیس و دفاتر خدمات قضایی عمومی بایستی کاملاً مجزا باشد. ب) بین ورودی‌ها باید یک حیاط یا فضای گل

شرح ذیل می‌باشد:

موقعیت مکانی

ساختمان دادگاه باید به صورت یک بنای تک منظوره، مستقل و مجزا از سایر نهادهای اجتماعی ساخته شود. موقعیت ساختمان مجتمع قضایی باید از نظر مکانی متمایز بوده و در اطراف آن فضای کافی وجود داشته باشد تا آن را از قسمت‌های پرتردد اطراف مجزا نماید. چنانچه در مجتمع قضایی علاوه بر ساختمان دادگاه، ایستگاه پلیس و دفاتر خدمات قضایی عمومی نیز وجود داشته باشد، ساختمان دادگاه بایستی مجزا بوده و دارای درب ورودی جداگانه باشد. مصالح ساختمانی، رنگ، و جزئیات ساختمان باید آن را از ایستگاه پلیس و دفاتر خدمات قضایی عمومی و سایر نهادهای متمایز نماید. هم چنین بهتر است

طرح ساختمان

شکل ظاهری مجتمع‌های قضایی در هر کشور بایستی القاکننده‌ی هدف دستگاه قضایی یعنی اجرای عدالت، انصاف و انسانیت، به شهروندان آن کشور باشد. در راستای دستیابی به جامعه‌ای منظم و ایده آل، قوه‌ی قضائیه هدف خود را بر ایجاد تعادل میان اهداف مشترکی نظیر تأمین عدالت و برابری بر مبنای قانون و نیز حل مسالمت آمیز اختلافات قرار داده است. دادگاه‌ها نماد مأموریت دستگاه قضایی و نیز تحقق اهداف و چالش‌های این دستگاه به حساب می‌آیند.

در راستای تحقق اهداف دستگاه قضایی، دولت استرالیا در سال ۲۰۱۰ در مورد طراحی ساختمان مجتمع‌های قضایی این کشور مجموعه‌ای از استانداردها را منتشر کرده است که برخی از مهم‌ترین آن‌ها به

کاری شده جهت جداسازی کامل هر قسمت وجود داشته باشد.
(ج) واحدها از پشت ساختمان نباید هیچ گونه اتصالی داشته باشند.

■ طرح معماری و اصول ساخت و ساز

(الف) ساختمان مجتمع قضایی باید منعکس کننده اهمیت نظام قضایی در جامعه باشد. لذا معماری ساختمان آن بایستی تأثیرگذار و متناسب با شأن و منزلت دادگاهها باشد. همچنین، ساختمان مجتمع قضایی باید هم برای کارمندان و هم برای مراجعین احتمالی آن جذاب باشد. معماری ساختمانهای جدید دادگاهها بایستی مطابق با استانداردهای دادگاههای امروزی باشد.

(ب) نور ساختمان باید زیاد باشد؛ توجه ویژه نسبت به استفاده از فضاهای داخلی به عنوان یک عنصر مهم طراحی از اهمیت فراوانی برخوردار است. به عنوان مثال، جهت ممانعت از ازدحام در ساختمان، مساحت سالنهای انتظار عمومی بایستی افزایش یابد. نور طبیعی و چشم انداز رو به بیرون یا خیابان و دسترسی آسان به خروجیها از سایر ویژگیهای ساختمانهای جدید به شمار می آید. طراحی باید متناسب با نوسانات آب و هوایی انجام بگیرد. ورودیها باید پهن و دسترسی به آنها آسان باشد. لذا، به منظور کاهش اثرات منفی باید از عناصر طراحی مناسب استفاده شود.

(ج) جهت نشان دادن اهمیت ساختمان و سازمان قضایی مستقر در آن، باید در ساخت آن از مصالح مرغوب و بادوام استفاده شود. دوام، در ساخت مکانهای عمومی یک مشخصه بسیار مهم به شمار می آید.

■ (الف) طراحی خارجی

۱- به سبب جلوگیری از هدر رفت انرژی پنجرهها باید بسته بوده و دارای شیشه‌های بازتابنده‌ی حرارت باشند (از استفاده از شیشه‌های رنگی به شدت اجتناب شود). شیشه‌های طبقه‌ی همکف بایستی با پوششی از مواد مناسب عایق بندی شده و بوسیله‌ی نوارهای محافظ پوشانده شود تا در صورت انفجار بمب مانع از خرد شدن شیشه‌ها گردد.

۲- دیوارهای خارجی ساختمان تا ارتفاع ۳ متر باید پوشش ضدخش داشته باشد.

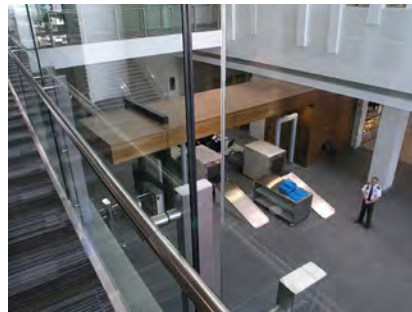
۳- در نمای اصلی ساختمان بایستی از مصالح مرغوب و باکیفیت استفاده شود. جهت تأمین اهداف امنیتی و امکان استفاده از ساختمان در ساعات شب، ساختمان باید از روشنایی مناسب برخوردار باشد.

۴- جهت تسهیل دسترسی به منظور نظافت

سطوح داخلی و خارجی ساختمان باید تمهیداتی اندیشیده شود.

■ (ب) طراحی داخلی ● پوشش شیشه‌ای:

شیشه‌های ساختمان دادگاه باید مطابق با استانداردهای ایمنی باشد. اما نوع شیشه با توجه به نیازهای امنیتی و موقعیت محل نصب آن می‌تواند شفاف، مات، یا نیمه مات باشد.

همه‌ی کفپوش‌های ساختمان باید از نوع تجاری بوده و با کاربرد و کاربری ساختمان هماهنگی داشته باشد. کفپوش‌ها باید طبق آخرین استانداردهای آتش‌نشانی بوده و نیاز به نگهداری دائمی نداشته باشند. در مکان‌هایی که رفت و آمد در آنها زیاد است باید از کفپوش‌های مقاوم‌تر استفاده شود

● کف ساختمان:

همه‌ی کفپوش‌های ساختمان باید از نوع تجاری بوده و با کاربرد و کاربری ساختمان هماهنگی داشته باشد. کفپوش‌ها باید طبق آخرین استانداردهای آتش‌نشانی بوده و نیاز به نگهداری دائمی نداشته باشند. در مکان‌هایی که رفت و آمد در آنها زیاد است باید از کفپوش‌های مقاوم‌تر استفاده شود. پوشش کف ساختمان:

به طور کلی کف همه‌ی قسمت‌های ساختمان به جز محل‌های مرطوب و برخی محل‌های خاص دیگر باید پوشش موکت داشته باشد. جنس موکت باید از کیفیت بالایی برخوردار بوده و در قسمت‌هایی که تمرکز استقرار کامپیوتر و سایر وسایل الکترونیکی وجود دارد، باید از پوشش‌های آنتی‌استاتیک استفاده شود.

● درها و قاب درها:

درها باید عایق بندی شده بوده و لبه‌های هر چهار طرف آنها دارای پوشش چوبی یا موادی مشابه باشد. به منظور رعایت سطوح بالای عایق بندی در برابر صوت در قسمت‌های عمومی و اتاق‌های انتظار دادگاه‌ها، درهای ورودی عمومی به محل دادگاه‌ها باید نسبت به صوت عایق باشد. درها باید از جنس فولاد ضدزنگ بوده و همه‌ی درهای ورودی به ساختمان دادگاه باید دارای در باز کن‌های خودکار فلزی مجهز به کنترل مستقیم و نیز تمهیداتی جهت تسهیل در رفت و آمد افراد معلول باشد.

در طراحی درهای ورودی دادگاه‌ها خصوصیت اتوماتیک بودن و عایق بودن نسبت به صدا باید لحاظ گردد. هم چنین به منظور ممانعت از ورود صدا از اتاق‌های مجاور به داخل دادگاه در زمان رسیدگی، این درها باید مجهز به کنترل الکترونیکی باشند (نحوه‌ی باز و بسته شدن درها باید به گونه‌ای باشد که درها به طور همزمان باز نشوند، بدین صورت که ابتدا باید در اول بسته شده و سپس در دوم باز شود).

● سیستم سقف:

به طور کلی، باید طبق مقیاس‌های استانداردهای ساختمان‌های تجاری با سیستم نصب آسان و با استفاده از مواد ضدحریق و عایق صدا ساخته شود. ارتفاع سقف دادگاه‌ها باید متناسب با ارتفاع وسایل موجود در اتاق دادگاه خصوصاً میز قاضی باشد. در تعیین ارتفاع سقف دادگاه، باید تعداد تقریبی حاضرین در دادگاه، گردش هوا و نیز شرایط تهویه مد نظر قرار گیرد.

● انتخاب میز و صندلی:

همه‌ی فضاهای داخلی ساختمان باید مبله بوده و دارای کیفیت مناسب و مطلوبیت بصری جهت نمایش تناسب میان هدف و عملکرد دادگاه باشد. از آنجایی که ممکن است لازم باشد که مراجعین برای مدتی طولانی بیرون از دادگاه در انتظار بنشینند، بایستی توجه ویژه‌ای به چیدمان و محل انتظار مراجعین لحاظ گردد. هم چنین، میز و صندلی همه‌ی پرسنل باید مطابق با استانداردهای «بهداشت و ایمنی شغلی» دولت استرالیا باشد.

به طور کلی، میز و صندلی‌ها باید به گونه‌ای انتخاب شوند که نوعی راحتی نسبی برای کارمندان ایجاد نموده و از وارد آمدن استرس و آسیب‌های احتمالی ناشی از کار بر آنها بکاهد.

■ منبع:

Department of the Attorney General, D. o. (2010, Feb). Courts Standard Design Brief. Australia.

گزارش تصویری از دادگاه استاندارد (فضای عمومی و خارجی محاکم)

